

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1191/23
12.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Вукосављевић, адвокат из Београда, Булевар Краља Александра 199, против тужених ББ, ВВ, ГГ и ДД, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Лидија Цеврња Виро Николић, адвокат из Београда - Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 161, ради утврђења ништавности и раскида уговора, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 13968/18 од 10.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.2.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 13968/18 од 10.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 13968/18 од 10.11.2022. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о поклону непокретности – стана број 61 на десетом спрату, површине 70,12 м² у ... у Улици ..., у стамбеној згради уписаној на катастарској парцели број ... КО ..., закључен између тужиоца - поклонодавца и тужених – поклонопримаца, оверен пред Првим основним судом у Београду под бројем Ов 146785/11 дана 23.9.2011. године, а другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев за раскид означеног уговора о поклону. Трећим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 410.000,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом заснованом на свим разлозима прописанм чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Србије”, бр.72/11...18/20) тужилац је побијао првостепену пресуду у целости.

Испитујући правилност побијане пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужиоца

није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, који су сагласни са изведеним доказима, због чега се она неосновано побија и због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужилац и тужена ББ били су у браку од 1997. године, а њихов брак је разведен правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 3871/11 од 26.12.2011. године. Истом пресудом, малолетна деца тужиоца и тужене ББ и то ВВ, ГГ и ДД поверена су туженој ББ - мајици на самостално вршење родитељског права, док је тужилац - отац обавезан да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно 50% од својих укупних редовних месечних новчаних примања почев од дана пресуђења 26.12.2011. године, па убудуће, те је истом пресудом утврђено да је тужена ББ по основу стицања у браку искључиви власник означеног путничког возила, чиме је на основу споразума извршена и подела заједничке имовине.

Према уговору о стамбеном кредиту бр. 51-476-00420.3 од 26.11.2007. године, закљученом између "Banca Intesa" а.д. Београд - даваоца кредита и тужиоца - корисника кредита, истом је одборен кредит у износу од 80.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС за куповину стамбеног простора, а одобрена средства представљају основ за плаћање купопродајне цене непокретности – стана из закључења купопродајног уговора овереног пред Првим општинским судом у Београду дана 26.11.2007. године. Предмет уговора био је двоипособан стан број 61, површине 70,12 м2 на десетом спрату зграде у ...

Према уговору о поклону непокретности закљученом дана 22.9.2011. године, овереног код Првог основног суда у Београду дана 23.9.2011. године под бројем Ов 146785/2011, исти је закључен између тужиоца - поклонодавца и тужених – поклонопримаца. Тужилац је располагао предметним станом, тако што је исти поклонио својим ћеркама и својој супрузи, свакој по 1/4 идеалних делова власништва на предметној непокретности, с тим што је конституисано и доживотно право коришћења и уживања на стану у корист тужене ББ. Уговор је потписан од стране тужене ББ - законске заступнице тужених малолетних ћерки парничних странака, а у име тужиоца - поклонодавца, на основу специјалног пуномоћја овереног пред Првим основним судом у Београду под бројем Ов 139518/2011 од 10.9.2011. године, уговор је потписао адвокат ... Наведеном адвокату ... обратила се тадашња супруга тужиоца - тужена ББ, ради пружања адвокатских услуга, с обзиром на постигнути договор са тужиоцем – супругом за развод брака и закључење уговора о поклону стања њој и њиховој заједничкој деци. Сачинио је два пуномоћја - једно пуномоћје за развод брака, а друго за закључење уговора о поклону. Пуномоћја је тужилац оверио у суду, а тужилац је знао садржину оба пуномоћја, јер је са истим разговарао и објаснио да мора да потпише два пуномоћја, једно за развод, а други за закључење уговора о поклону, те

се тужилац сагласио да ће се споразумно развести и да ће поклонити стан туженима, што је разлог због којег се предметни стан не помиње у споразумном предлогу за развод брака. Тужилац наведеном адвокату није потписивао бланко папире. По постигнутом договору, тужиоца и тужене – тадашње супруге ББ иста и њихове малолетне ћерке су остале да живе у предметном, а да се тужилац из стана иселио, али је наставио да отплаћује стамбени кредит и у току 2017. године је исти отплатио. Тужилац је 2018. године, због финансијских проблема предложио туженима да се предметни стан прода. Тужилац остварује зараду око 300 долара месечно од повремених послова у ..., живи у изнајмљеном стану, плаћа издржавање за ћерке, а има и старију ћерку из првог брака, која је у установи за посебно старање, према којој има финансијске обавезе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са одредбама правних правила из Параграфа 561 – 568 Српског грађанског законика, сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 6.4.1941. године и за време непријатељске окупације, оценио да не постоје разлози за ништавност предметног уговора о поклону, јер је исти закључен у законом прописаној форми, при чему је тужилац на основу овереног специјалног пуномоћја овластио пуномоћника адвоката да у његово име потпише и овери у суду предметни уговор о поклону. Између тужиоца и његове тадашње супруге ББ- тужене постигнут је договор о предметном стану и закључењу уговора о поклону пре развода брака, те је првостепени суд оценио да је у време закључења предметног уговора о поклону код тужиоца - поклонодавца постојала намера дарежљивости - жеља да стан остане заједничкој деци парничних странака, уз доживотно плодоуживање тужене ББ, па је одбијен као неоснован тужбени захтев.

Одлучујући о евентуално постављеном тужбеном захтеву за раскид предметног уговора о поклону, првостепени суд је оценио да тужилац у тужби и током поступка није прецизно навео разлоге за раскид, односно за опозив предметног уговора о поклону, а да из његовог исказа произлази да је разлог за раскид то што је тужилац старије животне доби и није оставарио право на пензију, већ приходе остварује од хонорарног рада у ..., од које зараде не може да подмири трошкове становања и плаћање издржавања деци, али да тужилац у тужби, као ни током првостепеног поступка није приложио, нити предложио извођење доказа на околност да је као поклонодавац у међувремену толико осиромашио да нема довољно средстава за живот, нити да су тужени - поклонопримци показали према њему грубу неблагодарност или незахвалност, да би се могло сматрати да су остварени услови за опозив уговора. Из исказа саслушаних странака произлази да су остваривали међусобне контакте током претходних година, па је одбијен као неоснован и евентуални тужбени захтев за раскид предметног уговора о поклону.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата и Апелациони суд и сходно 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом указује на учињену битну повреду из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је изрека побијане пресуде јасна и у њеном

образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама који су сагласни са изведеним доказима.

Неосновано је жалбено указивање да у време закључивања спорног уговора о поклону није постојала намера даривања код тужиоца, те да је тужилац потписао бланко - празан папир и да није знао да ће да располаже својим станом, чиме се оспорава утврђено чињенично стање, односно оцена изведених доказа.

Одредбом члана 8 Закона о парничном поступку прописано је да суд, по свом уверењу одлучује које ће чињенице узети као доказане, а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа, одлучује суд на основу сопственог уверења. У поступку који је претходио доношењу побијане пресуде изведени су докази саслушањем парничних странака, као и писани докази. Правилна оцена исказа странака подразумева оцену сагласности са осталим изведеним доказима, неспорним и општепознатим чињеницама. У конкретном случају, првостепени суд је ценећи исказе парничних странака и сведока управо дао такву анализу, односно оцену која садржи уверљиво и логично објашњење зашто је поверовао исказу тужених и адвоката ... да је постојала намера даривања код тужиоца у конкретном случају при закључењу предметног уговора о поклону, на који начин је утврдио околности под којима је закључен спорни уговор о поклону. Током првостепеног поступка је утврђено да је тужилац у канцеларији адвоката ... потписао два пуномоћја, од којих је једно било за развод брака, а друго за закључење предметног уговора о поклону, да је наведени адвокат разговарао са тужиоцем и објаснио тужиоцу разлоге потребе издавања посебних пуномоћја за споразумни развод брака и за сачињавање уговора о поклону, као и да између тужиоца и његове тадашње супруге - тужене ББ није било спорних детаља у вези са разводом и закључењем уговора о поклону предметног стана, који се сходно постигнутом договору и не наводи у споразумном предлогу за развод брака пошто је истим тужилац располагао у корист тужених пре развода брака.

Уговор о поклону није регулисан нормама позитивног законодавства, па се на исти примењују правна правила из параграфа 561 до 568 и 937 Српског грађанског законика, сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 6. априла 1941. године и за време непријатељске окупације.

Чланом 561 Српског грађанског законика прописано је да поклон бива кад ко добровољно другоме што да, не иштући нити примајући икакве за то наплате.

Одредбом члана 51 Закона о облигационим односима прописано је да свака уговорна обавеза мора имати допуштен основ, а одредбом члана 52 истог закона да ако основ не постоји или је недопуштен, уговор је ништав.

Уговор о поклону је уговор којим поклонодавац преноси на поклонопримца право својине на тачно одређеној ствари, без одговорајуће накнаде. За закључење уговора о поклону потребно је да постоји сагласност о његовом предмету (који мора бити могућ, дозвољен и одређен) као и присуство намере-воље поклонодавца да се

поклон учини, која се не претпоставља, већ мора недвосмислено да произлази из садржине уговора или скупа релевантних околности конкретног случаја. Воља и намера поклонодавца да закључи уговор о поклону као мотив (побуда) добродиног давања има и значај основа за закључење тог уговора без накнаде. Непостојећи или недозвољени основ и побуда код бестеретног уговора узрокује његову непуноважност. Такав недостатак битних елемената уговора без накнаде представља законски разлог за његову ништавост у смислу члана 103 Закона о облигационим односима. Уговор о поклону је формални уговор, што значи да поред сагласности воља захтева писмену форму, чиме се постиже сврха заштите интереса поклонодавца, јер у извесној мери може да отклони брзо и лакоислено одлучивање, а такође и да унесе више правне сигурности, нарочито када су у питању непокретности. У конкретном случају, по оцени Апелационог суда правилан је закључак првостепеног суда да је постојала намера дарежљивости тужиоца - поклонодавца, након заједничког договора и жеље тужиоца - поклонодавца да предметни стан остане заједничкој деци парничних странака, уз доживотно плодоуживање тужене ББ.

Чланом 567 Српског грађанског законика предвиђа да дародавац може поклон порећи, ако доцније тако осиромаша, да ни живети не може, ако обдарени велику неблагодарност спрам дародавца покаже, наносећи вред његовом животу, телу, части, и нарушавајући његову слободу и имање.

Свака неблагодарност и морална грешка поклонопримца према поклонодавцу, не представља разлог за опозив (раскид) уговора о поклону, већ та неблагодарност треба да буде "велика" или "груба". Постојање грубе неблагодарности је фактичко питање о коме суд закључује имајући у виду и узимајући у обзир све околности конкретног случаја пошто се ради о правном стандарду који се цени по вредносним мерилима заснованим на правилима морала и добрих обичаја. У ситуацији када су тужени према тужиоцу задржали уобичајено понашање, како пре тако и после учињеног поклона, нема основа за позивање тужиоца на грубу неблагодарност. Утврђено чињенично стање указује на постојање породичних несугласица и неслагања које немају карактер занемаривања нити представљају грубу неблагодарност поклонопримаца. Правно признати разлог за опозив поклона је, између осталог, велика неблагодарност поклонопримца испољена у његовом свесном понашању којим се угрожавају поклонодавчева личност или имовина, а које би, према друштвеним мерилима и правилима морала представљати теже огрешење о обавезу захвалности према поклонодавцу, али не и обична незахвалност. Обична незахвалност може бити санкционисана само моралним, али не и правним нормама.

Осим тога, неосновано је жалбено указивање да првостепени суд није правилно ценио имовинске прилике тужиоца - да је тужилац 1953. годиште, да његова радна способност због слабости организма и пратећих болести није више таква да својим радом може остварити довољна средства за живот, да не може да оствари право на пензију пошто му никада није уплаћивано пензијско и инвалидско осигурање, те да станује у изнајмљеном стану, док од повремених послова заради око 30.000,00 динара месечно.

Да би се уговор о поклону раскинуо, неопходно је да постоји висок ниво

осиромашења, које доводи у питање материјалну егзистенцију поклонодавца и лица које је дужан да издржава. У конкретном случају, тужилац током поступка није доказао да је веома осиромашео, односно да нема средстава за живот или да живи у тешкој немаштини, или да постоји велика неблагодарност тужених - поклонопримца према тужиоцу - поклонодавцу, како то правилно закључује и првостепени суд.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка чију је висину одмерио сагласно одредбама Адвокатске тарифе важеће у време пресуђења, у границама одређеног захтева.

На основу изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић